

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.158.2025
Warszawa, 08 maja 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 9162 Pani Posłanki Agnieszki Buczyńskiej
w sprawie wykorzystywania przez Ministerstwo Sprawiedliwości sztucznej inteligencji.

Na wstępie chcę podkreślić, że problematyka sztucznej inteligencji w wymiarze
sprawiedliwości, czy też cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, jest przedmiotem
szczególnego zainteresowania i analiz w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Przy Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego powstał Zespół problemowy do spraw
cyfryzacji postępowania cywilnego. Jego celem jest zwiększenie informatyzacji
sądownictwa w zakresie postępowania cywilnego, przyspieszenie rozpatrywania spraw,
usprawnienie pracy sędziów i pracowników sądów oraz ułatwienie dostępu do
sądownictwa uczestnikom postępowań.

W ministerstwie został także utworzony Interdyscyplinarny Zespół ds. Wdrożeń
Nowoczesnych Technologii, w skład którego wchodzi przedstawiciele Prokuratury
Krajowej, Prokuraturii Generalnej, Ministerstwa Sprawiedliwości, sądów, Centralnego
Zarządu Służby Więziennej oraz eksperci zewnętrzni.

W resorcie prowadzone są ponadto prace nad strategicznym programem „Cyfrowy Sąd”, który zmieni sposób funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.¹

Ad 1

Obecnie w polskim wymiarze sprawiedliwości jedynie w wybranych aspektach stosowane są rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji, w tym bazujące na mechanizmach wykorzystujących algorytmy uczenia maszynowego. Ponadto wdrażane są rozwiązania oparte na Robotic Process Automation (patrz: Ad 2).

Ad 2

Aktualnie trwają działania w zakresie opracowania i wdrożenia rozwiązań opartych na Robotic Process Automation (RPA), jednak nie są one jeszcze powszechnie używane. W kilku sądach wprowadzono jako program pilotażowy Digitalny Asystent Sędziego (na potrzeby spraw kredytowych w CHF). Na podstawie zeskanowanych komputerowo dokumentów prawnych, Digitalny Asystent Sędziego ma za zadanie wygenerować projekt uzasadnienia do rozstrzygnięć sądowych w sprawach dotyczących kredytów frankowych. To narzędzie wykorzystuje technologię przetwarzania języka naturalnego (NLP). Został on zlecony przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi również prace mające na celu:

- a) opracowanie narzędzia opartego na RPA do wyszukiwania danych w rozproszonych bazach w systemach repertoryjno-biurowych wykorzystywanych w sądownictwie powszechnym, zbierania i strukturyzowania danych, przekazywania ustrukturyzowanych danych, zapisywania ich w centralnej bazie;
- b) wypracowanie narzędzia do kategoryzacji i ekstrakcji danych z dokumentów z akt spraw sądowych opartego o sztuczną inteligencję i uczenie maszynowe.

Nadto Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace koncepcyjne mające na celu budowę "prawniczego" modelu językowego, który służyłby do wspierania czynności sądowych. Model językowy oparty byłby o system rekomendowania rozstrzygnięć i generowania uzasadnień. Należy podkreślić, iż proces fine-tuningu w tym przypadku będzie wymagał udziału sędziów i referendarzy sądowych/asystentów na przynajmniej dwóch etapach:

¹ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/program-cyfrowy-sad-zmieni-wymiar-sprawiedliwosci>

przy etykietowaniu części danych i późniejszym RLHF (Reinforcement learning from human feedback). Powstałe w Polsce LLM (w szczególności PLLuM) stanowią potencjał do budowy dziedzinowego, prawniczego modelu językowego, dzięki któremu możliwe będą działania wspierające wymiar sprawiedliwości m.in. w:

- sporządzaniu projektów pism prawnych;
- ocenie jakości dowodów;
- automatycznym tworzeniu interpretacji przepisów;
- analizie wyroków;
- analizie opinii prawnych;
- wykorzystaniu/opracowaniu chatbot i wirtualnych asystentów.

Podkreślenia wymaga fakt, że rozwiązania oparte na sztucznej inteligencji i innych nowoczesnych technologiach będą jedynie wspierać pracę orzeczników oraz urzędników sądowych - nadal nieodzowny będzie czynnik ludzki. Ponadto, przy projektowaniu ww. rozwiązań należy w szczególności uwzględnić usprawnienie procesów z zakresu ochrony prywatności i bezpieczeństwa informacji.

Ad 3

Resort nie korzystał z dofinansowań, o których mowa w pytaniu.

Ad 4

Ministerstwo Sprawiedliwości mając na celu rozwój i zastosowanie nowoczesnych technologii informatycznych, w tym sztucznej inteligencji w polskim wymiarze sprawiedliwości – sądownictwie powszechnym podpisało Listy Intencyjne dotyczące współpracy z podmiotami z obszaru naukowego i badawczo-rozwojowego, m.in. z:

- a) Siecią Badawczą Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny;
- b) Uniwersytetem Łódzkim;
- c) Konsorcjum PLLuM, w imieniu którego działa Politechnika Wrocławska;
- d) Naukową i Akademię Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym;
- e) NASK SA.

Aktualnie ministerstwo w ramach podpisanych Listów Intencyjnych analizuje różne możliwości i scenariusze rozwoju systemów sądowych, które w przyszłości pozwolą na realizację konkretnych projektów.

Ad 5

Sformułowanie „pracownicy administracji podległej ministerstwu” nie pozwala na udzielenie precyzyjnej odpowiedzi.

W kontekście potrzeby szkoleń tak dla obywateli, kadry orzecniczej oraz pracowników sądownictwa w kontekście AI i nowoczesnych technologii wskazuję, że: oprócz samego wdrażania nowoczesnych technologii i promowania narzędzi cyfrowych bardzo ważnym i praktycznym elementem cyfryzacji sądownictwa powinny być szkolenia mające na celu zapewnienie właściwej informacji i edukacji na temat wdrażanych rozwiązań; działania te powinny być realizowane, m.in., poprzez:

- a) systematyczne zwiększanie umiejętności cyfrowych i zasobów cyfrowych obywateli do poziomu umożliwiającego bezproblemowe korzystanie z proponowanych rozwiązań cyfrowych (przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu przy uwzględnieniu tego, że dostęp do wymiaru sprawiedliwości stanowi prawo podstawowe); należy przy tym podkreślić, iż za całość działań podejmowanych na poziomie krajowym związanych ze zwiększeniem umiejętności cyfrowych obywateli odpowiada Ministerstwo Cyfryzacji;
- b) szkolenia i kursy - wdrażające kadry do pracy z nowymi narzędziami technologicznymi, w tym opartymi na sztucznej inteligencji. Szkolenia te musiałyby mieć charakter wysoce praktyczny, pokazujący specyfikacje odpowiednich narzędzi technologicznych z jednoczesnymi opcjami ich zastosowania w procesie sprawowania wymiaru sprawiedliwości; rozwiązanie takie musiałyby zakładać duże zaangażowanie użytkowników we wdrażane narzędzie. Ważnym aspektem szkoleń powinno być zwrócenie uwagi uczestników (przyszłych użytkowników) na naturalne ograniczenia narzędzi AI, konieczność sprawowania nadzoru przez użytkowników i odpowiedzialności człowieka za działania przy pomocy narzędzi AI;
- c) szkolenie użytkowników końcowych, zarówno w zakresie korzystania z danej technologii, jak i stosowania przepisów dotyczących cyfryzacji sądownictwa

(w oparciu o dostosowane do umiejętności użytkowników końcowych materiały szkoleniowe);

- d) zauważyć w tym miejscu należy, że mówiąc o sędziach/referendarzach sądowych/asystentach sędziów, mamy do czynienia z osobami posiadającymi różne poziomy umiejętności cyfrowych. To sprawia, że planowanie kursów i szkoleń wdrażających sztuczną inteligencję musi uwzględniać zróżnicowany poziom zaawansowania cyfrowego osób zatrudnionych w wymiarze sprawiedliwości.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/